

Współczesne Chiny w świetle liczb

24 października 2019

Państwo Środka to nie tylko sukces gospodarczy. Osiągnięto też postęp w wielu aspektach życia społecznego.

Chiny występują obecnie praktycznie we wszystkich indeksach międzynarodowych obejmujących, w zależności od tematyki od 130 do 194 krajów.

Indeksy te mają swoją długą historię, z reguły są wieloczynnikowe, a liczba tych czynników mieści się w przedziale od 3 do 110. Dobór tych czynników poprzedza wszechstronna analiza i nierzadko zdarza się ich zmiana lub modyfikacja w trakcie kolejnych edycji. Niemniej ich ciągłość jest co do zasady zachowana.

Na ogół indeks jest średnią arytmetyczną ważoną czynników. Wagi przypisywane poszczególnym czynnikom (wskaźnikom) są na ogół celowo zróżnicowane przy zespoły autorskie, choć bywają także o jednakowej wartości. Walorem i urokiem indeksów jest ich prezentacja w postaci jednoliczbowej (syntetycznej). Pozwala to na budowanie rankingów wg krajów, regionów i innych kryteriów.

Indeksy opracowywane są z reguły przez instytucje pozarządowe, najczęściej ośrodki naukowo-badawcze, organizacje non-profit, think tanki, renomowane uniwersytety. Obok Chin Ludowych w indeksach tych wyodrębnia się także z reguły Hong Kong jako specjalną strefę administracyjną (choć nie ma pewności czy jest on ujęty także w zagregowanych wielkościach globalnych ChRL). Niektóre indeksy wyodrębniają również Makao. W licznych indeksach uwzględniany jest Taiwan, niekiedy z podkreśleniem w nawiasach, że chodzi o prowincję ChRL.

Według najnowszych publikacji Chiny liczą obecnie 1.415 mln

mieszkańców, generują 25,3 biliona dolarów produktu krajowego brutto według siły nabywczej (PPP) i są pod tym względem od kilku lat pierwszą gospodarką świata. PKB na jednego mieszkańca wynosi wg siły nabywczej 18109,8 dol. PKB Chin stanowi 18,23 proc. produktu światowego. Hong Kong liczy 7,4 mln mieszkańców i wytwarza 84 mld dol PKB (niecałe 2 proc. PKB Chin), a na mieszkańca 64215,7 dol.

Długość trwania życia w Chinach to 76,4 lata (78 kobiety i 74,9 mężczyźni), a życia w zdrowiu wynosi 68,7 lat.

Zamierzam dokonać przeglądu głównych indeksów obrazujących miejsce Chin w gospodarce światowej i społeczności międzynarodowej – pokazując pierwsze i ostatnie miejsca w indeksie oraz wybrane kraje: Indie i Rosję (jako wchodzące razem z Chinami w skład BRICS), Japonię i Stany Zjednoczone.

Inwestycje i konkurencyjność

Na początku – Globalny Indeks innowacyjności 2019. Jest on opracowywany i publikowany po raz 12. przez Cornell University, uczelnię INSEAD i Światową Organizację Własności Intelektualnej ONZ. Obejmuje 129 krajów (Chiny wraz z Hong Kongiem).

Indeks ma charakter agregatowy, składa się z 7 bloków tematycznych i 80 szczegółowych wskaźników oceniających poszczególne aspekty innowacji; każdemu z tych bloków przypisano po 3 subindeksy a im dopiero wspomniane 80 wskaźników. Te bloki to (w nawiasie liczba czynników): instytucje (7), kapitał ludzki i badania (12), infrastruktura (10), zaawansowany rynek (9), zaawansowany biznes (15), wiedza i efekty technologiczne (14) oraz efekty kreatywności (13).

W tym indeksie Chiny zajęły w 2019 r. 14. miejsce (rok wcześniej – 17) a Hong Kong 13 (rok wcześniej 14). Wartość indeksu dla Chin wyniosła 54,82 pkt.(w skali 0-100) a dla Hong Kongu – 55,54. W 9 wskaźnikach Chiny zajęły pierwsze miejsce w

świecie, w 4 – drugie lub czwarte. Ale w niektórych nawet 107.

W indeksie z 2011 r. Chiny zajmowały 29 miejsce, postęp jest więc bardzo wyraźny. Wyprzedzają one Japonię o jedno miejsce. USA zajęły trzecie miejsce, Rosja 46, a Indie 52. Pierwsze miejsce w omawianym rankingu zajęła Szwajcaria a ostatnie(129) Jemen.

Badaniami konkurencyjności w skali światowej i opracowywaniem Globalnego Indeksu Konkurencyjności (GCI) zajmuje się od ponad 30 lat Światowe Forum Ekonomiczne (WEF). Od 2005 r. WEF oblicza agregatowy indeks konkurencyjności dla 140 krajów (liczba ta corocznie wzrasta) przy współpracy ponad 13 tysięcy respondentów. Konkurencyjność wg Forum to zbiór instytucji, polityk i czynników determinujących poziom produktywności danego kraju.

GCI jest średnią ważoną wielu rozmaitych czynników, których każdy odzwierciedla danego aspekt całego kompleksu konkurencyjności.

Światowe Forum Ekonomiczne konstruując indeks zgrupowało te czynniki (jest ich 110) w 12 filarów konkurencyjności. Są one oceniane odrębnie ale z świadomości ich wzajemnych korelacji, w końcowej postaci tworząc agregatowy indeks.

Dla każdego z filarów oraz czynników tworzone są subindeksy. Te 12 filarów to (w nawiasie liczba czynników): instytucje (19), infrastruktura (8), środowisko makroekonomiczne (5), zdrowia i oświata podstawowa (11), szkolnictwo wyższe i średnie oraz szkolenia (8), efektywność rynku towarów (15), efektywność rynku pracy (9), zaawansowanie rynków finansowych (9), inicjatywy technologiczne (8), rozmiary rynku (2), zaawansowany biznes (8) oraz innowacje (7). Pierwsze cztery filary tworzą fundamenty gospodarki, kolejnych sześć zwiększa jej efektywność, a pozostałe dwa napędzają rozwój.

W światowym indeksie konkurencyjności 2018 Chiny zajmują 28. miejsce z wartością indeksu 72,6 (w skali 0-100), podczas gdy

10 lat wcześniej zajmowały 34. miejsce. Hong Kong zajmuje 8. miejsce, zaś Tajwan 13. W niektórych czynnikach Chiny zajmują pierwsze lub drugie miejsce, a w wielu są w pierwszej dziesiątce.

Pierwsze miejsce zajmują USA a ostatnie Czad (140). Japonia jest piąta, Rosja 43 a Indie 58.

Umiarkowana wolność

Indeks Wolności Gospodarczej opracowywany i publikowany jest od 1995 r. przez Institute for Economic Freedom. Obejmuje 180 krajów.

Indeks jest średnią arytmetyczną o jednakowych wagach, składa się z 4 bloków tematycznych i 12 subindeksów, zaś każdy subindeks zawiera od jednego do 12 częściowych mierników (czynników) w skali oceny 0-100.

Subindeksy dotyczą biznesu (10 mierników częściowych), handlu (7), polityki fiskalnej (3), rozmiarów wydatków rządowych (2), wolności monetarnej (2), inwestowania (1), finansów (1), własności (1), korupcji i pracy (6).

Warto odnotować znaczenie wolności gospodarczej. Współczynnik korelacji pomiędzy indeksem wolności gospodarczej a dynamizmem przedsiębiorczości wynosi 0,87. Jeśli chodzi o standard życia korelacja wynosi 0,64, korelacja z demokratyzacją kraju to 0,63, a z postępem społecznym 0,73.

Wartość indeksu w skali światowej wyniosła w 2019 r. – 60,8.

W indeksie wolności gospodarczej Chiny znalazły się dopiero na 100. pozycji, a w skali Azji na 20 (spośród 43). Hong Kong – na pierwszej pozycji w skali świata, Makao na 34 i Tajwan na 10.

Wśród 12 filarów najsłabsze oceny w Chinach uzyskała wolność w zakresie inwestowania (dotyczy to inwestorów zagranicznych)

oraz wolność w zakresie finansów (20-25 pkt.). Najwyższe oceny dotyczyły wolności w zakresie handlu z zagranicą, zdrowia finansów publicznych oraz efektywności stanowienia prawa (73-76 pkt.).

W 1995 r. indeks dla Chin wynosił 52,00. Od 2015 r. jego wartość wzrosła z 52,7 do 58,4 w 2019 r. Raport zalicza Chiny do krajów o umiarkowanej ingerencji w gospodarkę.

USA zajęły w tym roku 12. miejsce, Rosja – 98, Indie – 129, a Japonia 30.

Warunki dla biznesu

Raporty na temat warunków prowadzenia działalności gospodarczej prowadzone są od 16 lat. Dotyczą one głównie regulacji biznesowych w obszarze małych i średnich przedsiębiorstw. Badania prowadzone są przez Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Światowy. W Chinach dla opracowania raportu i indeksu zebrano 57 tysięcy danych jednostkowych.

Wskaźniki dotyczą takich obszarów jak: warunki startu do biznesu (4 mierniki), pozwolenia na budowę (4), dostęp do elektryczności (4), rejestracja własności (4), dostęp do kredytów (4), ochrona mniejszościowych inwestorów (6), płatność podatków (4), handel zagraniczny (12), zawierania kontraktów (3), ryzyko niewypłacalności (4) oraz regulacje rynku pracy. W sumie zatem ok. 50 mierników.

Według raportu Doing Business 2019 Chiny zajęły 46. miejsce z wartością indeksu 73,64 i zostały zaliczone do 10 krajów, które w ostatnim roku dokonały największego postępu (zwiększenia wartości indeksu o 8,64). Hong Kong zajmuje 4 pozycję a Tajwan 13. Wg raportu za 2010 r. Chiny zajmowały 89 pozycję.

Bardzo wysokie pozycje zajęły Chiny w takich obszarach jak: zawieranie kontraktów (6. pozycja), dostęp do elektryczności

(14), rejestracja własności (27) i warunki startu do biznesu (28). Odległe miejsca zajęły zaś obszary: płatności podatków (114) i pozwolenia na budowę (121).

Pierwsze miejsce w rankingu Doing Business zajęła Nowa Zelandia, a ostatnie Somalia. USA zajęły 8 pozycję, Rosja – 31, Japonia – 39, Indie – 77.

Korupcja wciąż się trzyma

Badania postrzegania korupcji prowadzi Transparency International w 180 krajach. Indeks mierzy postrzeganie poziomu korupcji w sektorze publicznym opierając się na 13 różnych badaniach eksperckich i biznesowych.

Skala indeksu wynosi od 0 (kraj wysoko skorumpowany) do 100 (kraj bez korupcji).

Średnia wartość indeksu w skali świata wynosi 43. Dwie trzecie krajów posiada indeks poniżej 50 pkt. i tylko 20 krajów odnotowało postęp. Z kolei w 16 notowano regres.

Chiny w indeksie 2018 uzyskały 87 pozycję (wartość indeksu 39). Hong Kong – 14, a Tajwan 31. W raporcie 2014 Chiny miały 100 pozycję, a więc mimo bardzo słabego wciąż miejsca, postęp jest wyraźny. Hong Kong i Tajwan także poprawiły swe notowania, choć tylko o kilka pozycji. Pierwsze miejsce zdobyła Dania z wartością indeksu 88, ostatnie Somalia – z wartością indeksu 10. Japonia jest na 18 miejscu, USA na 22, Indie na 78, a Rosja na 138 miejscu. Od 2014 r. USA spadły o 5 miejsc, Japonia o 3 miejsca. Indie poprawiły pozycję o 7 miejsc a Rosja pogorszyła o dwa.

W indeksie rozwoju społecznego (Human Development Index) publikowanym od 1990 r. przez United Nations Development Programme., Chiny w 2018 r. osiągnęły wartość 0,752 (od poziomu 0,8 kraj kwalifikowany jest do grupy wysoko rozwiniętych społecznie). Daje to 86. miejsce. Hong Kong osiąga już poziom 0,933 i jest 7. W 1990 r. HDI dla Chin

wynosił 0,502, w 2000 r. – 0,592 i w 2010 r. – 0,706. Wzrost jest więc systematyczny i wyraźny. Średnia światowa HDI to 0,729.

Autorstwo: FKUB

Źródło: Trybuna.info